

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

ครั้งที่ ๑๕

วันพุธที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ

๑. พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายกิตติ วะสีนนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายกล้านรงค์ จันทิก	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นายประมุท สุตะบุตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	โฆษกคณะกรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์เชษฐา โทณะวนิก	
๙. พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์	
๑๐. พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร	
๑๑. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ	
๑๒. นายนิติไชย เกษมมงคล	
๑๓. ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต	
๑๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	
๑๕. พลเอก โปฏก บุนนาค	
๑๖. พลตำรวจเอก พิชิต ควรเดชะคุปต์	
๑๗. นายภัทร คำพิทักษ์	
๑๘. นายภาณุ อุทัยรัตน์	
๑๙. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง	
๒๐. พลอากาศเอก สุทธิพงษ์ อินทรีย์รงค์	
๒๑. นางสาวสุภา ปิยะจิตติ	
๒๒. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	

กรรมการวิสามัญผู้ลาการประชุม คือ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

๓. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๔. นายสีมา สีมันน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๕. พลเรือเอก กฤษฎา เจริญพานิช	เลขานุการคณะกรรมการธิการ
๖. พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา	
๗. พลตำรวจโท บุญเรือง ผลพานิชย์	
๘. พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ	
๙. พลเอก มารุต ปิยะโชติสังข์	
๑๐. พลเอก วลิต โรจนภักดี	
๑๑. พลเอก สรรชัย อจลนันท	
๑๒. พลอากาศเอก สุทธิพันธ์ กฤษณคุปต์	
๑๓. พลเอก อภิวัชร์ หมื่นสวัสดิ์	

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายประสาธ พงษ์ศิริภักย์
๒. นายวิเชียร ชูปไธสง
๓. พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

๑. นายสุรพงษ์ อินทรถาวร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ	ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ
๓. นายภูเทพ ทวีโชติธนากุล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๔. นายอภิชาติ ปุณยธัญพงศ์	พนักงานไตสวนชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวอพาลินท์ ลิ้มธเนศกุล	พนักงานไตสวนชำนาญการ
๖. นายอนันต์ ประภาศิริ	พนักงานไตสวนชำนาญการ
๗. นายชิต บุญเงิน	พนักงานไตสวนปฏิบัติการ
๘. นางสาวรุ่งรัตน์ ดำรงบุญ	พนักงานไตสวนปฏิบัติการ
๙. นายไสว ไชยแสง	พนักงานไตสวนปฏิบัติการ
๑๐. นางสาวอลิสรา รักบ้านเกิด	เจ้าหน้าที่การต่างประเทศปฏิบัติการ

ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้
สำนักงานศาลปกครองสูงสุด

๑. นายสุเมธ รอยกุลเจริญ	ประธานแผนกคดีวินัยการคลังและ
การงบประมาณในศาลปกครองสูงสุด
๒. นายประสาท พงษ์สุวรรณ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๓. นายเจตน์ สถาพรศีลพร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ
๔. นายภาณุวัตร ทองชาติ	พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. พลตำรวจตรี กมล เหยี่ยวราชา	ผู้กำกับการป้องกันปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ
๒. พันตำรวจเอก สมยศ ร่มสบ	ผู้กำกับการสอบสวนกองบังคับการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓. พันตำรวจเอก สุชิน อร่ามรณชิต	ผู้กำกับการสอบสวนกองบังคับการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๔. ร้อยตำรวจเอก ศักดิ์ภัทร์ มูลมณี	รองสารวัตร (สอบสวน)
กองกำกับการ ๓ กองบังคับการปราบปราม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

๑. นางสาวพัชรา เพ็ชรทวี	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานวินัย
๒. นางสาวกมลลักษณ์ อ้นอารี	นิติกรเชี่ยวชาญ
๓. นายศักดิ์ริน โต๊ะเฮง	นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

- นางชียา ศิริรักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันตำรวจเอก อมรฤทธิ คชกุล	ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
๒. นายวิฑูร สุวัฒนนานนท์	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร

๓. นายสมเจตน์ แก้วแสงใจ	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต
๔. นายชานนท์ แก่นสวาท	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์
๕. นางณัฏกานุจน์ สุตินันท์วิหาร	นักวิชาการอิสระ ผู้ติดตาม
นายมานะ นิมิตรมงคล

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญฯ ตามข้อบังคับการประชุม คือ

นางธัญญา ศรีสุพรรณ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓
สำนักกรรมการ ๒ |
|--------------------|---|

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๒๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการวิสามัญมาครบองค์ประชุม พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ ประธาน
คณะกรรมการการวิสามัญได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม
สรุปผลได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ บุคคลภายนอกขออนุญาตเข้าร่วมประชุม คือ

๑.๑ พันตำรวจเอก อมรฤทธิ์ คชกุล	ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์
๑.๒ นายวิฑูร สุวัฒนนานนท์	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
๑.๓ นายสมเจตน์ แก้วแสงใจ	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต
๑.๔ นายชานนท์ แก่นสวาท	ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
นายสีมา สีมานันท์

๑.๕ นางนิตติกาญจน์ สุติพันธ์วิหาร

นักวิชาการอิสระ ผู้ติดตาม
นายมานะ นิมิตรมงคล

ที่ประชุมอนุญาต

๑.๒ ผู้มาชี้แจง

ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองสูงสุด

๑.๒.๑ นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ประธานแผนกคดีวินัยการคลัง
และการงบประมาณใน
ศาลปกครองสูงสุด

๑.๒.๒ นายประสาธ พงษ์สุวรรณ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๑.๒.๓ นายเจตน์ สถาวรศีลพร

ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

๑.๒.๔ นายภานุวัตร ทองชาติ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.

๑.๒.๕ นางสาวพัชรา เพ็ชรทวี

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานวินัย

๑.๒.๖ นางสาวกมลลักษณ์ อันอารี

นิติกรเชี่ยวชาญ

๑.๒.๗ นายศักดริน โต๊ะเฮง

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ)

๑.๒.๘ พล.ต.ต. กมล เจริญรักษา

ผู้บังคับการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๒.๙ พ.ต.อ. สมยศ ร่มสับ

ผู้กำกับการ (สอบสวน)

๑.๒.๑๐ พ.ต.อ. สุชิน อร่ามรณชิต

ผู้กำกับการ (สอบสวน)

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๓ ประเด็นเสนอความเห็น

ประธานศาลปกครองสูงสุดได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศป ๐๐๒๖/๔๒๙๙ ลงวันที่ ๒๙
พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง การสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. โดยศาลปกครองได้เสนอความเห็นต่อ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เอกสารสำเนาหลังแฟ้มวาระที่ ๑

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๔ เอกสารประกอบการพิจารณา

๑.๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๔.๒ ข้อเสนอผลการหารือร่วมกัน หมวด ๒ การไต่สวน

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

๒.๑ รับรองบันทึกการประชุม

มติที่ประชุม : ที่ประชุมมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒.๒ นำเสนอบันทึกการประชุม จำนวน ๒ ครั้ง

๒.๒.๑ ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒.๒.๒ ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

๓.๑ พิจารณารับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๑ ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง ได้เสนอความเห็นที่เห็นว่า ศาลปกครองได้เคยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามข้อสังเกตของศาลปกครองแล้ว ทั้งนี้ ยังมีข้อสังเกตในบางประการที่จะขอเสนอ ดังนี้

(๑) การดำเนินการลงโทษตุลาการศาลปกครองในกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้าราชการตุลาการศาลปกครองร้ายวณผิดปกติ (มาตรา ๑๒๐)

ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๒๐ ที่บัญญัติว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวณผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน จำนวนการไต่สวนเอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอาญาแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขอให้สั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายวณผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยการดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ให้แจ้งประธานกรรมการตุลาการศาลปกครองเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป นั้น

การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอาญาแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขอให้สั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายวณผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินก่อนที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) จะพิจารณาว่า ข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่ถูกกล่าวหาว่าผิดการร้ายวณผิดปกติตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติหรือไม่ เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป ย่อมกระทบต่อหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครองตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้ และจะเกิดความลักลั่นและขัดแย้งกันระหว่างสองศาล เพราะ ก.ศป. อาจจะพิจารณาแล้วมีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติว่า ข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่ถูกกล่าวหาว่าร้ายวณผิดปกติ แต่ ก.ศป. ก็ไม่อาจจะพิจารณาเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากจะต้องลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าว หรือในกรณีที่ ก.ศป. เห็นว่า ไม่สมควรลงโทษทางวินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า ร้ายวณผิดปกติและศาลอาญาแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำสั่งไปแล้วว่า

ข้าราชการตุลาการศาลปกครองผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติ ในกรณีเช่นนี้ย่อมส่งผลให้การดำเนินคดีอาญา และการดำเนินการทางวินัยไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีในความผิดฐาน ร่ำรวยผิดปกติและการดำเนินการทางวินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครองเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงเห็นควรกำหนดกระบวนการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการ ตุลาการศาลปกครองร่ำรวยผิดปกติ ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการต่อไป สมควรจะส่งเรื่องให้ ก.ศป. พิจารณาก่อน หาก ก.ศป. เห็นพ้องด้วยกับ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงจะดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พร้อมกับแจ้งความเห็นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และดำเนินการส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลอาญาแผนกคดีทุจริตและ ประพฤติมิชอบให้สั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน

(๒) การดำเนินการทางวินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครอง โดยให้ ยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งควรเป็นเรื่องของความเห็นเพื่อพิจารณา โทษทางวินัย (มาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๘)

ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยตัดบทบัญญัติที่กำหนด บทลงโทษประธานกรรมการตุลาการศาลปกครองที่ไม่พิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไปแล้วก็ตาม แต่ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๙๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๙๘ ยังคงกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้ง ความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาโทษทางวินัยในสำนวนการสอบสวนด้วย ซึ่งเป็นบทบัญญัติในเชิงบังคับให้ ก.ศป. ต้องพิจารณาลงโทษทางวินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อหลักประกัน ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครองตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและ ค้ำครองไว้ อนึ่ง ตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้เพียงให้ถือเอารายงานและเอกสารของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนเท่านั้น อันเป็นหลักการที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครองตามที่ รัฐธรรมนูญให้การรับรองและค้ำครองไว้ ดังนั้น ศาลปกครองจึงเห็นควรกำหนดการดำเนินการทาง วินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครองในส่วนนี้ไว้ตามหลักการเดิมของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

นอกจากนี้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๙๖ วรรคสาม กำหนดระยะเวลาบังคับให้ต้องมีการดำเนินการทางวินัยโดยต้องพิจารณาสั่งลงโทษ ผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ขอเรียนว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๙๖ วรรคสอง กำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง แต่กระบวนการดำเนินการทางวินัยข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ดังนั้น จึงเห็นควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนนี้ โดยมีให้น้ำระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๖ วรรคสาม มาใช้บังคับการดำเนินการทางวินัยกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(๓) ตำแหน่งข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และระยะเวลาการยื่น (มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๓)

ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๑๐๑ บัญญัติให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไปต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แก้ไขเพิ่มเติมมิให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองทุกตำแหน่งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามข้อสังเกตของศาลปกครองบางส่วนแล้ว แต่ยังคงกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ ในส่วนของระยะเวลาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๑๐๓ วรรคสาม (๒) ยังคงกำหนดให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปี ตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอาจเป็นการสร้างภาระให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการตุลาการศาลปกครอง เกินสมควรกรณีจึงควรบัญญัติให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะเมื่อเข้ารับตำแหน่ง ทุกเจ็ดปีที่ยังดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่มีวาระการดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจำนวนเจ็ดปีซึ่งกำหนดให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ช่วงระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของข้าราชการตุลาการศาลปกครองถี่มากเกินไป ประกอบกับเจตนารมณ์ในการกำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการตรวจสอบว่าเจ้าพนักงานของรัฐรั่วรัวผิดปกติหรือไม่ ซึ่งกำหนดระยะเวลาเจ็ดปีดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังสามารถตรวจสอบพฤติการณ์รั่วรัวผิดปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินการตรวจสอบได้ตลอดเวลา

คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งประเด็นซักถาม ดังนี้

ความเห็นเบื้องต้นต่อกรณีตัวอย่างที่ศาลปกครองได้พิพากษากลับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะตัวแทนสำนักงานศาลปกครองมีความเห็นอย่างไร

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙๒ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองได้ตอบประเด็นซักถามสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ในชั้นการพิจารณาของศาลปกครอง เบื้องต้นจะพิจารณาว่า ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องถือรายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี โดยศาลปกครองจะฟังว่ามีการกระทำ “ทุจริต” หรือไม่ หากไม่เป็นการกระทำทุจริต ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะไม่ถือเอาสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นสำนวนกรณีการทำความผิดวินัยมิได้ ซึ่งต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายก่อน กล่าวโดยสรุปคือ “หากไม่ทุจริต” ควรให้คณะกรรมการของข้าราชการชุดต่าง ๆ ได้พิจารณาโทษทางวินัยของบุคคลดังกล่าว

๓.๑.๒ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) ประเด็นระยะเวลา (ตามมาตรา ๔๗ ประกอบมาตรา ๙๖)

ตามความในมาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่า มีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกิน ๒ ปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน อีกทั้งตามความในมาตรา ๙๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้การดำเนินการทางวินัยให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาส่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๗ แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

ดังนั้น ตามความในมาตรา ๔๗ และมาตรา ๙๖ วรรคสามนั้น ระยะเวลา ๒ ปีที่กำหนดไว้จะเป็นระยะเวลาสิ้นสุดของการสอบสวนทางวินัย

(๒) ประเด็นการหยิบยกขึ้นพิจารณาใหม่ (มาตรา ๕๔ (๒) ประกอบมาตรา ๙๗)

ตามความในมาตรา ๕๔ ที่กำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะต่าง ๆ ขึ้นพิจารณา ซึ่งมีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ โดยหากพิจารณาในเรื่องทางวินัย ความใน (๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี หรือเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๙๗ ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไปสามารถนำมาใช้กับกรณีการดำเนินการทางวินัยด้วย

(๓) ประเด็นการลงโทษ (มาตรา ๙๖)

ความในมาตรา ๙๖ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามมาตรา ๙๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องลงโทษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอมา

ประกอบกับมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญแล้วว่า ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะลงโทษฐานอื่นมิได้

(๔) ประเด็นพยานหลักฐานใหม่ (มาตรา ๙๓)

ตามความในมาตรา ๙๓ หากเพิ่มเติมคำว่า “พยานหลักฐานใหม่” มีประเด็นข้อสังเกตว่า พยานหลักฐานดังกล่าวจะนำมาจากที่ใด และต้องเป็นพยานหลักฐานที่ชี้ชัดพอที่จะหักล้างสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งต้องมีการทบทวนตามมาตรา ๕๔ (๒) หรือไม่ ทั้งนี้ โดยปกติเรื่องเดียวกันต้องถูกคณะกรรมการสอบสวน และถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอบสวน โดยผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นผู้นำเสนอข้อมูลและพยานหลักฐาน จึงเป็นข้อสงสัยว่า “พยานหลักฐานใหม่” จะนำมาจากที่ใด

(๕) ประเด็นการลงโทษ

กรณีการลงโทษสำหรับการผิดวินัยร้ายแรง มีเพียงโทษปลดออกหรือไล่ออก ทำให้ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการสอบสวนอย่างรอบคอบในกรณีที่ยังไม่ได้ดำเนินการสอบสวน เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเห็นด้วยกับพยานหลักฐานใหม่ อันจะเป็นการคุ้มครองข้าราชการ หรือดำเนินการหักล้างหรือนำไปใช้ในสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อไป

(๖) ประเด็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ดำเนินการลงโทษตามสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (มาตรา ๙๘)

การลงโทษของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดังกล่าวเป็นอำนาจเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๔

(๗) ประเด็นการอุทธรณ์หรือฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (มาตรา ๙๙)

การดำเนินการตามมาตรา ๙๙ อาจก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจากมีการบัญญัติให้ผู้ซึ่งถูกลงโทษสามารถเลือกได้ ๒ ช่องทาง คือ

ช่องทางที่หนึ่ง อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งหากผู้ถูกลงโทษไม่พอใจสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้

ช่องทางที่สอง ผู้ซึ่งถูกลงโทษสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของตน

การให้ช่องทางที่สามารถเลือกได้ดังกล่าว อาจเกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นได้ เช่น หากคณะกรรมการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลวินิจฉัยแล้วผู้ถูกลงโทษ “พอใจ” คดีย่อมไม่ไปสู่ศาล แม้ส่วนราชการหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยก็ไม่สามารถดำเนินการฟ้องศาลได้ แต่หากเป็นกรณี “ไม่พอใจ” สามารถใช้สิทธิทางศาลได้ต่อไป และมีการดำเนินการตั้งแต่ศาลปกครองชั้นต้นไปสู่ศาลปกครองสูงสุดได้

กรณีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลต้องไปดำเนินการที่ศาลปกครองสูงสุดเลย

ทั้งนี้ หากเป็นกรณีใช้สิทธิ ๒ ทางอาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติต่อไป

(๘) ประเด็นส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอน

ตามมาตรา ๖๓ ศาลปกครองสูงสุดซึ่งฐานความผิดอื่นมิได้ นอกจากการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนดำเนินการทางวินัยต่อไปได้

กล่าวโดยสรุป คือ มาตรา ๔๗ สำนักงาน ก.พ. เห็นด้วยที่จะบัญญัติไว้ ส่วนระยะเวลาไต่สวน ๒ ปีตามมาตรา ๔๗ ถือเป็นระยะเวลาสิ้นสุดหรือไม่ หรือเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัด

ส่วนกรณีให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนสามารถโต้แย้งได้ภายใน ๓๐ วัน ถือเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป ซึ่งสำนักงาน ก.พ. มีความเห็นว่า ควรกำหนดเป็นระยะเวลา ๙๐ วัน อันเป็นระยะเวลามาตรฐานที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็น ว่า ความในมาตรา ๔๗ ที่กำหนดระยะเวลาไต่สวนภายใน ๒ ปี เป็นกรอบระยะเวลาเร่งรัดภายใต้กำหนดอายุความ

๓.๑.๓ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของ “พนักงานสอบสวน” ต้องปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการสืบสวนสอบสวน การรับคำร้องทุกข์ ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง ต้องดำเนินการด้านสำนวน ดูแลผู้ต้องหา และดูแลเรื่องของกลาง

ส่วนที่สอง การรับสำนวนการสอบสวนเมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับมาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่สาม ต้องปฏิบัติตามคำร้องขอของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติ หรือการนำตัวผู้ต้องหาเพื่อพ้องศาล

การปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) มาตรา ๓๘ วรคดี

กรณีเป็นความผิดซึ่งหน้า ควรให้อำนาจพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อเนื่อง โดยภายหลังจากส่งฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจต่อเนื่องในการติดตามพยานหลักฐานได้ทันที จึงไม่ควรหยุดดำเนินการระหว่างการส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ช. เพราะจะทำให้พยานหลักฐานเสียไป ทั้งนี้ กรณีที่ต้องการพิสูจน์ให้ได้ว่ามีการกระทำทุจริตหรือไม่ หรือมีความเชื่อมโยงกับผู้ใดบ้าง ควรเป็นการดำเนินการอย่างเร่งด่วน อันเป็นการป้องกันการทำลายหลักฐาน ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงต้องการให้มีมาตรการเร่งรัดเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและสืบหาพยานหลักฐาน โดยเสนอเพิ่มความเป็นวรรคห้า เพื่อให้พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการต่อไปได้

(๒) มาตรา ๖๑

ควรขยายเวลาให้พนักงานสอบสวนสามารถรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นให้ได้มากขึ้น ปัจจุบันสามารถดำเนินการได้ภายใน ๓๐ วัน ซึ่งน่าจะเป็นเวลาที่เหมาะสมกับการสอบสวนแล้วจับกุมภายหลังมีการร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วัน เพื่อให้พนักงานสอบสวนลงพื้นที่ตัวอย่าง กรณีการติดสินบน ต้องไปหาพยานหลักฐานจากที่เกิดเหตุ เช่น ต้นข้าวเอกสาร ต้องมีการขอหมายศาลเพื่อตรวจค้น โดยในคดีทุจริตจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการตรวจสอบสถานภาพของผู้ร้องทุกข์ ยิ่งเป็นข้าราชการต้องใช้ระยะเวลามากกว่า ๗ วัน ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอเสนอให้ขยายระยะเวลาออกไปเป็น ๓๐ วัน และหากกำหนดไว้เพียง ๗ วันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีความบกพร่องเรื่องการจัดเก็บพยานหลักฐาน เพราะการหาพยานหลักฐานให้ได้มากที่สุดจะเป็นประโยชน์ต่อการตั้ง “พนักงานไต่สวน” เช่น กรณีการสมยอมในการเสนอราคา (การฮั้วประมูล) คดีเงินทอนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือคดีทำทนาย ซึ่งพยายามรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้มากที่สุด เป็นต้น

ความในวรรคสาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียง ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นงบประมาณสำหรับการดำเนินการ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปี โดยมีเป้าหมาย คือ ส่วนงานการสอบสวนสามารถจับได้ที่พนักงานสอบสวน จำนวน ๕๐ เรื่อง ทั้งนี้ เป้าหมายสำหรับส่วนงานสอบสวนซึ่งไม่ใช่ภารกิจหลัก จึงควรใช้งบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเบิกจ่ายตรงจากรายรับของส่วนงานที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่งกลับมา โดยปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีงบประมาณ จึงสามารถทำได้แต่เฉพาะส่วนงานเบื้องต้นก่อนส่งสำนักงาน ป.ป.ช. กว่า ๕๐ เรื่องต่อปี ในปีงบประมาณปฏิบัติการด้วยงบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ดังนั้น ความในวรรคสาม จึงขอเสนอเพิ่มงบประมาณส่วนงานการสอบสวน เพราะมีประโยชน์ต่อการทำส่วนงานของพนักงานสอบสวน และสำนักงาน ป.ป.ช.

ความในวรรคห้า พนักงานสอบสวนสามารถจับตัวผู้ต้องหา ดำเนินการเกี่ยวกับของกลางและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งสำนวน ผู้ต้องหา และหลักฐาน

สำหรับกรณีผู้ถูกจับ พยานหลักฐาน หรือสำนวนบางคดีต้องใช้ระยะเวลาในการสอบสวนสืบสวนอย่างต่อเนื่อง และหากเป็นไปได้พนักงานสอบสวนมักจะมีช่องทางรวบรวมพยานหลักฐานได้เอง เพื่อให้การดำเนินการมีความต่อเนื่องในการทำสำนวน เพราะบางคดีเกิดมาแล้วกว่า ๑๐ ปี ต้องใช้พยานหลักฐานหลายคดีมาเปรียบเทียบกัน เช่น คดีฮั้วประมูลรถติดล้อดุดโคลน เป็นต้น

คดีที่ทำการเสนอราคาในลักษณะไปประมูลราคาแข่งขันกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (E-Auction) ไม่สามารถสืบสวนได้เลย โดยต้องนำผลการประมูลในหลายท้องถื่นมาเปรียบเทียบกัน จึงพบว่า “มีการฮั้วกัน” โดยเป็นการประมูลงานในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีบริษัทเข้าร่วมประมูลจาก ๓ บริษัท ผลการเสนอราคาประมูลด้วยระบบ E-Auction ในแต่ละ อบต. กลับเสนอราคาที่แตกต่างกัน ซึ่งโดยปกติควรจะเป็นการเสนอราคาในราคาเดิมที่บริษัทตนเคยเสนอราคาในแต่ละ อบต. แต่กลับมีการเสนอราคาถูกกว่าเฉพาะ ๑ ใน ๓ อบต. และเสนอราคาแพงขึ้น ๒ ใน ๓ อบต. อันจะเห็นได้ว่าการประมูลราคาในลักษณะ

ต่างตอบแทน อาทิ เสนอราคาใน อบต. หนึ่ง ราคา ๑๐ บาท แต่เสนออีก อบต. หนึ่งในราคา ๑๑ และ ๑๒ บาท ทั้งนี้ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้อีกบริษัทได้รับการประมูลงานสลับกันระหว่าง ๓ บริษัท

ในการนี้ หลายคดีพบว่า เมื่อมีการส่งเรื่องต่อไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ซึ่งแต่ละท้องที่มีปัญหาแตกต่างกัน อนึ่ง ประเด็นการทุจริตเรื่องเดียวกันคดีเข้าสู่ศาลอาจเห็นว่า มีความเสียหายเล็กน้อย แต่หากสามารถเชื่อมโยงในหลายคดีจะเห็นได้ว่า เป็นคดีที่มีมูลค่าสูง ที่ผ่านมา การสอบสวนของพนักงานสอบสวนเกิดประสิทธิภาพ เพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติขอตรวจดู ข้อมูลจากกรมบัญชีกลางย้อนหลัง ๓ ปี แล้วพบว่า มีอีกหลายคดีที่มีลักษณะเดียวกัน

การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นหากยังไม่กำหนดไว้ในกฎหมาย ควรเพิ่มเติมอำนาจดังกล่าวให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐควรให้ พนักงานสอบสวนสามารถร้องทุกข์กล่าวโทษแบบต่อเนื่องได้ โดยสามารถแจ้งไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. และไม่ตัดสิทธิคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะเอาสำนวนดังกล่าวไปขยายผลเพิ่มเติม

(๓) มาตรา ๖๗

ในเบื้องต้นการดำเนินการหากเป็นพนักงานสอบสวนสามารถ เรียกพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกันกับอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการวิสามัญได้อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวน สามารถมีระยะเวลาสำหรับการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง รวมทั้งการรวบรวมพยานหลักฐาน เบื้องต้น โดยแก้ไขเป็น ๓๐ วัน

๒. การดำเนินการตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง ควรมีการพิจารณาที่จะ สนับสนุนงบประมาณในการทำสำนวนให้กับพนักงานสอบสวน เพราะพนักงานสอบสวนสามารถ ช่วยเหลืองานของ ป.ป.ช. จนประสบผลสำเร็จได้แล้วหลายเรื่อง

๓. ความในมาตรา ๖๗ การมอบหมายคณะกรรมการไต่สวนทำหน้าที่ไต่สวน แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ควรกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการไต่สวนมีอำนาจเช่นเดียวกับ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณีเป็นการไต่สวนของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง ควรให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเท่ากับคณะกรรมการไต่สวนตามมาตรา ๖๗ ทั้งนี้ การพิจารณา อำนาจดังกล่าวของพนักงานสอบสวน ต้องพิจารณาว่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยต้องพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจดังกล่าวหรือไม่ เช่น การออกหมายจับ ทั้งนี้ พนักงาน สอบสวนยังไม่ใช่พนักงานสอบสวนตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จึงต้องพิจารณาให้เกิดความชัดเจนก่อนจะใช้อำนาจตาม มาตรา ๖๑ วรรคสอง

๔. กรณีเป็นความผิดซึ่งหน้า คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถขอให้พนักงาน สอบสวนออกหมายจับได้หรือไม่

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซ้ำมูลทางวินัย และเมื่อศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถชี้มูลความผิดเฉพาะการกระทำทุจริตต่อหน้าที่แล้ว หากเป็นกรณีการชี้มูลความผิดฐานอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถกระทำได้หรือไม่ อาทิ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้หนึ่งได้กระทำความผิดในคดีทุจริต แต่มีความผิดในฐานอื่นประกอบอยู่ด้วยในการกระทำความผิดดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถพิจารณาได้ไหมว่าเป็นการกระทำความผิดที่ต่อเนื่องกัน และหากเมื่อมีการไต่สวนแล้วพบว่า ไม่มีเรื่องทุจริตเลย แต่พบความผิดฐานอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถวินิจฉัยความผิดฐานอื่นได้หรือไม่

ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบ ผลการตรวจสอบออกมาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดฐานอื่นในความเห็นส่วนตัวเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรจะมีอำนาจเฉพาะเรื่องการทุจริตเท่านั้น ในกรณีพิจารณาเบื้องต้น เช่น ประพฤติชั่ว หรือประมาท ควรให้เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาดำเนินการเอง ดังนั้น กรณีของความผิดฐานอื่น ไม่ควรอยู่ในอำนาจวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ผ่านมาศาลปกครองจะดำเนินการไต่สวนก่อนออกคำพิพากษา แต่หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถออกคำวินิจฉัยกรณีวินัยหรืออาญา ซึ่งไม่ใช่กรณีการกระทำทุจริต แล้วศาลปกครองจะต้องนำมาประกอบเป็นสำนวน โดยไม่สามารถตั้งไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถชี้มูลความผิดฐานอาญาได้ อย่างไรก็ตาม แต่เดิมการทำสำนวนการตรวจสอบทุจริตที่ผ่านมา หากเป็นฐานความผิดอื่นที่ไม่ใช่คดีทุจริต จะไม่ถือเป็นสำนวนการสอบสวน ศาลสามารถตั้งไต่สวนใหม่ได้

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง แต่เดิมการส่งสำนวนการไต่สวนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กลับไม่มีการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าว จึงจำเป็นจะต้องแก้ไขกฎหมายให้มีการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าวเลย ทำให้เกิดการพัฒนากฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถชี้มูลความผิดเพื่อให้ต้นสังกัดดำเนินการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าวในทันที เพราะกฎหมายต้องการเร่งรัดให้ผู้กระทำการทุจริตออกจากราชการได้ทันที อีกทั้งมีความเห็นว่า ศาลปกครองควรมีสิทธิเปลี่ยนแปลงโทษจากการ “ปลดออก” เป็น “ไล่ออก” ได้เท่านั้น อีกทั้งกรณีผู้บังคับบัญชาเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทบทวนคำวินิจฉัย ควรเป็นกรณีของการมีหลักฐานใหม่ โดยผู้บังคับบัญชาสามารถยื่นคำร้องมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

๓.๒ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (หมวด ๒ การไต่สวน มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๗๕)

ตามที่ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหารือร่วมกันเพื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในหมวด ๒ การไต่สวน (มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๗๕) นั้น ทั้งนี้ ผลการหารือร่วมกันปรากฏผลเป็นดังนี้

หมวด ๒ การไต่สวน

ไม่มีการแก้ไข

ข้อสังเกตพันตำรวจโท ธรรมสาร เทสสิริ ผู้ยื่นหนังสือแสดงความคิดเห็น

โดยเสนอความเห็นว่าการไต่สวนข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามหลักวิชาการ ตรงตามข้อเท็จจริงและเต็มรูปแบบ หากมีพยานหลักฐานเกี่ยวพันหรือพาดพิงถึงบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้ทำการไต่สวนขยายผลตามขั้นตอน หากละเว้นไม่ดำเนินการให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาจัดส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจ استدحضการ ๓๓ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติ คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย

ประเด็นรอการพิจารณา

การเสนอตัดถ้อยคำ “ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓”

ประเด็นอภิปราย

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๔๕ มีเพียงประเด็นการแจ้งผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น

คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งประเด็นซักถามว่า คำว่า “คณะกรรมการไต่สวน” มีบทนิยามศัพท์หรือไม่

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้วางกระบวนการไต่สวนตามโครงสร้างกรอบการไต่สวนที่ได้เคยนำเสนอ

๑) เริ่มต้นด้วยเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน

๒) คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการกรณีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการกระทำความผิดที่เป็นความผิดวงกว้าง ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ เหมือนการตั้งอนุกรรมการไต่สวนในรูปแบบของกฎหมายเดิม โดยเข้ามาอยู่ในกระบวนการไต่สวนตามมาตรา ๕๑

๓) กรรมการ ป.ป.ช. สามารถกำกับดูแลในมาตรา ๔๙ ให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจเดิม คือ ดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อเป็นการถ่วงดุลเรื่องแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่สามารถมอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการแทนได้

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญเห็นว่า คณะกรรมการไต่สวนมาตรา ๕๑ เป็นเรื่องของกรรมการกำกับดูแล

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้ **อำนาจศาลปกครอง มาตรา ๓๓** เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. **จะมีมติ คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ใน** สำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย”

มาตรา ๔๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๖ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๗

รอกการพิจารณา

มาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองสามปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่ต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาสอบสวน ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน

และมีความเห็น หรือวินิจฉัย หรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ประเด็นอภิปราย

ประเด็นความในวรรคหนึ่ง เหตุผลที่แก้ไขจาก “๑ ปี” เป็น “๒ ปี”

นายนิวัติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า กระบวนการสอบสวนหรือไต่สวนจำเป็นต้องใช้เวลา ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติหน้าที่ด้วย และจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการประสานความร่วมมือ

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า การกระทำความผิดมีตั้งแต่ระดับ อบต. ไปจนถึงระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับประเทศ ที่ผ่านมาการปฏิบัติหน้าที่ใช้เวลานาน ดังนั้น จึงขอขยายระยะเวลาออกไปอีกอย่างละ ๑ ปี คือ ขยายจาก “๑ ปี” เป็น “๒ ปี” และขยายจาก “๒ ปี” เป็น “๓ ปี” ส่วนความในมาตรา ๔๙ จะเป็นคดีที่เป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวประมาณวันละ ๓๐๐ คดี

คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งประเด็นอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การดำเนินการ ๑ ปีตามวรรคหนึ่ง เชื่อว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ หากเทียบกับกรณีของพนักงานสอบสวนทำสำนวนเบื้องต้น ส่งต่อมายัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อได้สำนวนดังกล่าวแล้วจะส่งต่อไปยังศาล เพื่อให้ถือเป็นสำนวนคดี ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้เลย

๒. ความในวรรคห้า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามอายุความดังกล่าว จะดำเนินการอย่างไร หรือต้องดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องว่า เหตุใดจึงไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามอายุความดังกล่าว

๓. กรณีคดีใหญ่ ๆ สามารถขยายกรอบไป ๓ ปีได้ แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จทันระยะเวลาดังกล่าว จะมีบทลงโทษหรือไม่ รวมถึงเรื่องเล็กน้อยหากไม่สามารถดำเนินการตามกรอบระยะเวลาจะมีบทลงโทษอย่างไร

๔. เทียบเคียงกรณีดังกล่าวกับต่างประเทศ หากมีการร้องทุกข์คดีทุจริตแล้ว ไม่ได้รับคำตอบในเรื่องกระบวนการตรวจสอบจะอย่างไร

๕. กรอบระยะเวลาต้องไม่เกินอายุความตามกฎหมาย กล่าวคือ ในกรณีที่มีความจำเป็น ควรสามารถขยายระยะเวลาการดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่เกินอายุความตามกฎหมาย

๖. ที่ผ่านมาการติดต่อผู้ประสานงานกลางตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาที่ไม่สามารถกำหนดหวังระยะเวลาได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องบัญญัติกฎหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถขอขยายระยะเวลาได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอายุความ และต้องมีข้อตกลงระหว่างประเทศในเรื่องดังกล่าวด้วย

กรรมวิธีการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ที่ผ่านมามีการประสานงานกับอัยการสูงสุดในฐานะผู้ประสานงานกลางตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อประสานงานข้ามประเทศในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไปดำเนินการไต่สวนข้ามประเทศ จะมีการบรรจุระเบียบวาระเพื่อนัดหมายพยานเป็นกรณีพิเศษ อาทิ กรณีที่ประเทศอินโดนีเซียมีการนัดพยานมาที่สำนักงานใดสำนักงานหนึ่ง จะมีการจัดเตรียมและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการรับเอกสารที่เป็นการข่มขู่ความผิดจากต้นทางที่มีความน่าเชื่อถือ ประกอบกับการสอบสวนในเรื่องของพฤติการณ์ประกอบเป็นต้น ทั้งนี้ ในต่างประเทศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการได้เกินขอบเขตของรัฐธรรมนูญของประเทศปลายทางได้

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติรื้อการพิจารณาความในวรรคห้า ทั้งนี้ ในเบื้องต้นมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่เป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองสามปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตร ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน

และมีความเห็น หรือวินิจฉัย หรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

มาตรา ๔๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๘ ในตราได้สวนของเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบคัดสรรหาแต่งตั้งเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หากตรวจสอบเบื้องต้นแล้วพบว่าคัดสรรหานั้นมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหานั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคัดสรรหานั้น ตามวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าเป็นกรณีที่มีคำกล่าวหา ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการ อย่างน้อยสามคนคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป

ผู้กล่าวหาซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาของกรรมการตามวรรคสอง อาจมีหนังสือขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนคำสั่งนั้นได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคสอง

ในการตรวจสอบเบื้องต้นให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนมีอำนาจตามมาตรา ๓๓ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๓๓ (๒) (๓) และ (๔) ด้วย

ข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นกระบวนการกลั่นกรองงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙) โดยก่อนที่จะนำไปสู่การไต่สวนเบื้องต้น ควรเพิ่มกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงว่ามีมูลหรือไม่มีมูลก่อน เพื่อให้เป็นกระบวนการกลั่นกรองงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งประเด็นอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. หากเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายเดิมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นการกล่าวหาเลื่อนลอย จะไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยจะตกไปโดยไม่ต้องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ความในวรรคสาม กรณีคำกล่าวหาที่ไม่อยู่ในอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนได้รับเรื่องแล้ว เห็นควรว่า “ไม่ควรรับเรื่องไว้พิจารณา” สามารถยื่นคำร้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทบทวนคำสั่งได้

๒. กรณีคำร้องทุกข์นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณา เพราะเป็นเรื่องภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงควรมีการทบทวนประเด็นดังกล่าว

๓. กรณีคำสั่งทบทวนไม่รับเรื่องอาจกลายเป็นอำนาจของ ๑ คนหรือหลายคน ซึ่งข้อเท็จจริงไม่น่าจะมีคำสั่งที่สามารถทำแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

๔. ตามกฎหมายเดิมนั้นได้บัญญัติไว้ว่า “อย่างน้อยกรรมการ ๒ ใน ๓ คน” สามารถสั่งไม่รับคำร้องได้ แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเป็น “๑ คนหรือหลายคน” ข้อพิจารณาที่หนึ่ง คือ การทำงานควรเป็นรูปองค์คณะ เช่น “๓ คน หรือ ๒ คน” จึงจะสามารถมอบอำนาจให้สามารถออกคำสั่งแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ทั้งนี้ ที่ผ่านมาการดำเนินการตามกฎหมายเดิมก็สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี

กรณีการมีคำสั่งตามกฎหมายเดิม “การพิจารณาแทน” คือ สามารถวินิจฉัยแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เลย เป็นการใช้อำนาจแทน แต่ได้มีการตัดคำว่า “มีคำสั่งกรณีไม่รับ” ออก

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอความเห็นว่า ได้หารือผู้แทน กรธ. แล้ว เห็นควรเพิ่มระยะเวลาตามวรรคสามเป็น ๓๐ วัน ทั้งนี้ กรณี “๑ คนหรือหลายคน” มีคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณา สามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ เพราะที่ผ่านมามีหลายคดีที่ไม่รับเรื่องไว้พิจารณา แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องที่จะอุทธรณ์คำสั่งอนึ่ง กรณีตามวรรคสี่ที่ให้มีการทบทวนคำสั่งของตนเองไม่ควรบัญญัติไว้

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดงความ **คิดเห็นว่า** ทุกกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรจะต้องพิจารณาก่อน

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในกรณีที่**ส่วนของ****เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และ****อำนาจของ****คณะกรรมการ ป.ป.ช. หาก****ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่****ให้เลขาธิการหรือ****ผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบ****คัดค้านหรือคัดค้าน****เบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ****ป.ป.ช. กำหนด****หากตรวจสอบเบื้องต้นแล้วพบว่า****คัดค้านหรือคัดค้าน****นั้นมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะ****ดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหานั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.****หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑)****ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา****ทั้งนี้ ให้****ตัดเนินการ****ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่****ได้รับคัดค้านหรือคัดค้าน****นั้น****ตามวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.**

กำหนด และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าเป็นกรณีที่มีคำสั่งว่าหาให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการ อย่างน้อยสามคน คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการต่อไป

ผู้กล่าวหาซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาของกรรมการตามวรรคสอง อาจมีหนังสือขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนคำสั่งนั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคสอง

ในการตรวจสอบเบื้องต้นให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานสอบสวนมีอำนาจตาม มาตรา ๓๓ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๓๓ (๒) (๓) และ (๔) ด้วย”

มาตรา ๔๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๙ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการ หรือ หัวหน้าพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วยเลขาธิการหรือ หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นหัวหน้า พนักงานสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคน รวมเป็นคณะ และ อาจมี ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ เพื่อช่วยในการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้ และในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานสอบสวนหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงาน การไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน หกสิบหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ มอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการ หรือ หัวหน้าพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวน แจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลา ดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคน หนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถ ดำเนินการต่อไปได้เพราะเหตุขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตาม มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหาก

การขาดอายุความดังกล่าวเกิดจากความผิด หรือจงใจปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตาม มาตรา ๓๓ ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการกำกับการไต่สวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้น ในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้

ข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นการตั้งคณะกรรมการไต่สวน (ตามมาตรา ๔๙) ควรมี บทเฉพาะกาลในช่วงเปลี่ยนผ่านสำหรับคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งตั้งอนุกรรมการไต่สวนและพนักงานไต่สวนไปแล้ว และ คดีที่ยังไม่มีคำสั่งตั้งอนุกรรมการไต่สวนและพนักงานไต่สวน โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนความเหมาะสม ระหว่างจำนวนหัวหน้าพนักงานไต่สวนที่มีอยู่เพื่อมิให้คดีล่าช้ากับการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการวิสามัญได้อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การอธิบายรูปแบบของมาตรา ๔๙ จะเห็นได้ว่า มีรูปแบบขององค์คณะ ประกอบด้วย เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน ทั้งนี้ คำว่า “พนักงานไต่สวน” และ “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” มาจากส่วนใด เนื่องจากยังไม่มีบทนิยามศัพท์

๒. การขยายระยะเวลาตามวรรคสามจาก “๒ เดือน” เป็น “๖ เดือน” เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำเป็นจะต้องมีเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐาน

๓. โดยปกติการนับระยะเวลาตามวรรคสามจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ส่งเรื่อง ให้พนักงานไต่สวน

๔. ความในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง อาจมอบหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเบื้องต้นได้ด้วยหรือไม่ และระยะเวลาตามวรรคสามที่ต้องดำเนินการให้เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน หากเป็นกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเบื้องต้นเอง ต้องใช้กรอบระยะเวลาตามมาตรา ๕๑ ซึ่งเป็นอีกกรณีหนึ่งเป็นตัวกำหนดกรอบระยะเวลาใช้หรือไม่

ทั้งนี้ จากคำชี้แจง หากเป็นการไต่สวนโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่เรียกว่าเป็นการ “ไต่สวนเบื้องต้น” โดยจะเป็นไปตามมาตรา ๕๑ ซึ่งเป็นการ “ไต่สวน” ที่เป็นอีกส่วนหนึ่ง และหากมีการมอบหมายให้ทำการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็น “การไต่สวนเบื้องต้น” เป็นเรื่องการมอบหมาย หรือกล่าวโดยสรุป คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้

๕. การกำหนดระยะเวลา ๑๘๐ วัน สามารถขยายระยะเวลาได้อีกครั้งละ ๖๐ วัน ซึ่งรวมระยะเวลาแล้วไม่เกิน ๓๒๐ วัน ดังนั้น ภายใต้มาตรา ๔๗ คดีจะขาดอายุความหรือจะจบเมื่อใดนั้น อาจเกิดกรณียื่นฟ้องเกินระยะเวลาเพื่อให้คดีขาดอายุความได้

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า พนักงานไต่สวน คือ ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. สาขากระบวนการยุติธรรมที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ครบตามมาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติก่อนจึงจะเป็น “พนักงานไต่สวน”

การไต่สวนเบื้องต้นตามกฎหมายเดิมจะใช้ระยะเวลา ๖๐ วัน แต่เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช้ระบบกล่าวหา แต่ใช้ระบบไต่สวน ดังนั้น การหาพยานหลักฐานให้ครบถ้วนจึงเป็นการเพิ่มภาระแก่การดำเนินการ และเป็นการบัญญัติเพิ่มเติมจากหลักการของกฎหมายเดิม โดยขยายระยะเวลาออกไปเป็น ๑๘๐ วัน

กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง จะไม่เรียกว่าเป็น “การไต่สวนเบื้องต้น” และมีใช้การดำเนินการตามมาตรา ๔๘

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า การนับระยะเวลาจะเริ่มนับแต่วันตรวจสอบ หรือนับแต่วันซึ่งมูลความผิด ดังนั้น จึงควรพิจารณาจากบทนิยามศัพท์คำว่า “ไต่สวน” ว่า จะให้เริ่มนับระยะเวลาการดำเนินการ ณ เมื่อใด

การไต่สวนเบื้องต้นจะใช้กับคดีเล็ก ๆ กล่าวโดยสรุป คือ การไต่สวนเบื้องต้นต้องรอบทนิยามศัพท์อีกครั้ง

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติทบทวนบทนิยามศัพท์ “ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน” และ “ไต่สวนเบื้องต้น” เพื่อความชัดเจน ทั้งนี้ ในเบื้องต้นแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วยเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นหัวหน้า พนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และอาจมีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้ และในการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน แจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้”

มาตรา ๕๐

รอกการพิจารณา

มาตรา ๕๐ ให้นำความในมาตรา ๔๙ และมาตรา ๗๕ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยมิได้มีคำกล่าวหาด้วยโดยอนุโลม

ความเป็นมา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ยกร่างมาตรา ๕๐ มาโดยไม่ได้มีคำกล่าวหา แต่เป็นกรณีความปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ตามความในมาตรา ๗๕ มีการมอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. สามารถพิจารณาว่า กรณีมีมูลหรือไม่ โดยแยกออกเป็น ๒ ส่วน คือ (๑) กรณีมีคำร้องหรือคำกล่าวหา (๒) กรณีไม่มีคำร้องหรือคำกล่าวหา

คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งประเด็นอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ตามความในมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ตอนต้นของ กรธ. กล่าวคือ เรื่องเข้ามายังสำนักงาน ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนเลย โดยมีกระบวนการสำหรับการกรองเรื่องมาแล้วตามมาตรา ๕๐

๒. การแก้มาตรา ๔๘ ได้บัญญัติกรณีที่ “ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่” อยู่แล้ว ทั้งนี้ ความในมาตรา ๕๐ จะเป็นกรณี “เมื่อความปรากฏเอง” โดยการไต่สวนตามมาตรา ๕๐ จะใช้การไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๔๘ ได้ ซึ่งการไต่สวนเบื้องต้นเป็นประเด็นเพิ่มเติมจากมาตรา ๕๐ แต่ขาดกรอบระยะเวลามาตรา ๔๙ ที่กำหนดระยะเวลาการไต่สวนเบื้องต้นไว้ที่ ๑๘๐ วัน และสามารถขยายระยะเวลาได้ ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๖๐ วัน

ในการนี้ การดำเนินการตามมาตรา ๗๕ มีกรอบระยะเวลา ๓๐ วัน ดังนั้น หากมาตรา ๕๐ จะนำความในมาตรา ๗๕ มาใช้บังคับ ยังเป็นประเด็นที่รอการพิจารณาไว้ เนื่องจากกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้ตัดออก และรอคำยืนยันจาก กรธ.

อนึ่ง การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายเดิมกรรมการคนใดคนหนึ่งสามารถกำกับดูแลคดีได้อยู่แล้ว

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า ตามความในมาตรา ๔๘ จะมีการตรวจสอบเรื่องที่มีการกล่าวหามาแล้ว หรือเป็นกรณีความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่แล้ว

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาความเห็นของกรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอาจตัดมาตรา ๕๐ เพราะมีการแก้ไขมาตรา ๔๙ ไปแล้ว และมาตรา ๗๕ ซึ่งเป็นเรื่องอาจมอบอำนาจ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๕๑

รอการพิจารณา

มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่า สามสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการในคณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง
คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งจากหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสี่
ตามความเหมาะสมกับเรื่องที่ไต่สวนได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาหรือเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการไต่สวนได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๗ วรรคห้า มาตรา ๔๙ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และการแต่งตั้งที่ปรึกษาตามวรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประเด็นอภิปราย

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ตามความในวรรคหนึ่งที่ กรธ. ยกร่างมา ต้องเป็นกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นความผิดที่ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง จึงเป็น ๒ องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ กล่าวคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการเองหรือมอบหมาย

คณะกรรมการวิสามัญได้อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ความในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง สิ่งสำคัญคือ ต้องมีองค์ประกอบว่าด้วย นักการเมือง และการจะมอบผู้ใดตามความในมาตรา ๕๑ วรรคสอง ได้รวมองค์ประกอบไว้แล้วทั้ง ๒ กรณี

๒. ความในมาตรา ๔๗ วรรคห้า เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการภายในอายุความตามมาตรา ๕๑ โดยต้องพิจารณาหยิบยกประเด็นอายุความมาจับ กล่าวคือ

- มาตรา ๔๗ วรรคห้า เป็นกรอบเวลาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นไปตามบททั่วไป

- มาตรา ๔๙ เป็นการไต่สวนเบื้องต้น ซึ่งจะมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนและองค์คณะดำเนินการตามกำหนดเวลา โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวดำเนินการตามมาตรา ๕๑ เพราะเป็นคดีสำคัญ จึงต้องตั้งคณะกรรมการไต่สวนภายใต้กรอบระยะเวลาที่ต้องนำความเฉพาะของกรอบระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ เรื่องการไต่สวนเบื้องต้นมาใช้ และไม่ควรลดระยะเวลามาเป็นระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ ที่เป็นกรอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เป็นโครงสร้างของกรอบใหญ่ในการดำเนินการ

- มาตรา ๕๓ ที่ไม่ว่ากรณีใด ๆ การไต่สวนเบื้องต้นทุกระบวนการจะต้องเข้าไปสู่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นอำนาจรวมตามมาตรา ๔๗

- มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการไต่สวน แต่ความในวรรคหกเป็นกรณีของคณะกรรมการไต่สวน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๕๑ เกินระยะเวลาจะเป็นข้อโต้แย้งสู่การกำกับอำนาจทั่วไป

๓. ความในมาตรา ๔๗ กระบวนการเบื้องต้นดำเนินการภายใต้ระยะเวลา ๒ ปี และสามารถขยายระยะเวลาได้โดยการใช้การดำเนินการตามบททั่วไปในวรรคสอง การไต่สวนจะใช้ระยะเวลาให้สั้นลงตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑ การออกแบบการไต่สวนเบื้องต้นกับ คณะกรรมการไต่สวนจะมาเป็นส่วนช่วยในการทำงาน และมีการกำหนดระยะเวลาสำหรับผู้ที่เข้ามาเป็นส่วนช่วยภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น

๔. ความในมาตรา ๕๕ (๑) ระยะเวลาล่วงเลยมาแล้ว ๑๐ ปี หรือระยะเวลาไม่ถึง ๑๐ ปี แต่การดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หากตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องดังกล่าวออกไป เพราะเหตุไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา จะเป็นการตัดอำนาจไต่สวนภายใต้เรื่องอายุความออกไปเหลือเพียงอายุความ ๑๘๐ วัน

ทั้งนี้ ความในมาตรา ๕๕ (๑) อายุความจะเป็นตัวตัดประเด็นตามประมวลกฎหมายอาญา การกระทำความผิดและมีการกล่าวหาข้าราชการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว พยานหลักฐานมักหาได้ยาก จึงไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น จึงได้เพิ่มเงื่อนไขและกำหนดให้ครบกระบวนการ

อนึ่ง ความในมาตรา ๕๕ (๑) ไม่ควรบัญญัติหากอยู่ภายใต้อายุความ โดยควรมีมติให้ความในมาตรา ๔๗ วรรคห้ามาเป็นส่วนการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดระยะเวลาไว้ ๒ ปี จะเป็นหลักทั่วไป

๕. ความในมาตรา ๔๗ เป็นกรอบหลักของมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๑ โดยโครงสร้างของการบัญญัติกฎหมาย จะเป็นกรอบภายในเพื่อขยายได้ และเป็นกรอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้โดยง่าย สะดวก และสามารถเพิ่มระยะเวลาได้ ทั้งนี้ ที่บัญญัติไว้เพื่อเป็นการกำหนดเวลาให้ชัดเจนสำหรับผู้ช่วยงาน จึงไม่ควรขยายเกินกรอบระยะเวลาที่วางไว้สำหรับผู้ช่วยงาน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๗ กรอบสูงสุดอยู่ที่ ๓ ปี

๖. ตามมาตรา ๕๑ จำกัดไม่เกิน ๑๘๐ วัน และขยายระยะเวลาได้ตามมาตรา ๔๘ โดยอนุโลม ทั้งนี้ สามารถนำบทบัญญัติของมาตรา ๔๗ มาบังคับใช้ได้ โดยเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดใหญ่ดำเนินการ

๗. ความในตามมาตรา ๔๗ จะตัดประเด็นของมาตรา ๕๕ (๑) ทั้งนี้ มาตรา ๕๑ มีกรอบระยะเวลา ๑๘๐ วัน จะต้องนำความในมาตรา ๔๘ วรรคห้า ประกอบมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการเองได้โดยไม่มีกรอบระยะเวลา

๘. หากบัญญัติความในมาตรา ๔๗ วรรคห้าแบบไม่มีบทลงโทษอันเนื่องมาจากดำเนินการเกินระยะเวลา ทำให้คดีขาดอายุความ อาทิ กรณีที่ปรึกษาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสองและวรรคสาม หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ตามความในวรรคหก จะนำความในมาตรา ๔๘ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก การลงโทษคณะกรรมการที่มาเป็นคณะกรรมการไต่สวน จะลงโทษด้วยวิธีการอย่างไร และเมื่อไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ จะพิจารณาเจตนาและบทลงโทษกรรมการที่มาเป็นคณะกรรมการไต่สวนด้วยหรือไม่

อย่างไรก็ตาม หากปล่อยให้คดีขาดอายุความ กรรมการ ป.ป.ช. ที่มาเป็นคณะกรรมการไต่สวนต้องมีความผิดด้วย ตามความในมาตรา ๔๘ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อจากคณะกรรมการไต่สวนแล้วคดีหมดอายุความ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องถูกลงโทษไปด้วยหรือไม่

๙. หากพิจารณามาตรา ๔๗ แล้วมาพิจารณาระยะเวลาตามมาตรา ๕๑ ประกอบจะเห็นว่า จะสามารถขยายได้หรือไม่ ภายใต้กรอบระยะเวลา ๒ ถึง ๓ ปี หากสามารถขยายระยะเวลาได้ในคดีที่เป็นคดีใหญ่ ๆ ตามมาตรา ๕๑ ได้หรือไม่ ขอให้ผู้แทน กรธ. พิจารณา แต่ต้องไม่เกิน ๓ ปี ตามหลักการในมาตรา ๔๗ ที่นับเป็นการไต่สวน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แสดงความคิดเห็น มาตรการนี้จะเป็นกระบวนการไต่สวนโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความในวรรคหกหากพิจารณาเบื้องต้นจะพบว่า เหมือนเป็นการตรวจสอบเบื้องต้น จึงใช้ระยะเวลา ๑๘๐ วัน และตามความในมาตรา ๔๙ วรรคสาม ระยะเวลา ๑๘๐ วันตามความในวรรคสี่สามารถขยายระยะเวลาได้ ๖๐ วัน ไม่เกิน ๒ ครั้ง และเป็นการไต่สวนเบื้องต้น แต่กรณีตามมาตรา ๔๗ วรรคห้า กลับสามารถดำเนินการได้ทุกเรื่องภายใต้กรอบอายุความ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ชี้แจงว่า การยกร่างมาตรา ๔๗ เป็นกรอบใหญ่ กรณีมอบหมายให้บุคคลอื่นทุกขั้นตอนจะต้องมีระยะเวลาตามมาตรา ๔๘ กรอบระยะเวลาที่ชัดเจนจะให้ดำเนินการ ๓๐ วัน สำหรับการไต่สวนเบื้องต้น แล้วรายงานต้องแล้วเสร็จภายในกี่วัน ทุกกระบวนการต้องควบคุมด้วยกรอบระยะเวลาทั้งหมด

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยพิจารณาประเด็นความในวรรคหกว่า ควรพิจารณาขยายระยะเวลาจาก ๑๘๐ วันออกไปหรือไม่ และความในวรรคเจ็ด ควรนำมาตรา ๔๗ วรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลมหรือไม่ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่า สามสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการในคณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง
คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งจากหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสี่
ตามความเหมาะสมกับเรื่องที่ไต่สวนได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาหรือเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการไต่สวนได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๙ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และวรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้มีการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนรวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ไม่ว่าจำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน และมีระบบการติดตามตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ไม่ว่าจำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน และมีระบบการติดตามตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็นกรณีการตีความบทบัญญัติ

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี หรือเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๙๗ ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษา หรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้วินิจฉัย ในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหานั้นขึ้นพิจารณาก็ได้

(๔) ผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ

ประเด็นอภิปราย

นายนิวัติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า เสนอตัดความใน (๑) เพราะว่าเป็นการบัญญัติซ้ำ และการตัดความเชื่อมโยงในมาตรา ๖ เพราะเป็นเรื่องของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการวิสามัญได้อภิปรายว่า มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมได้ ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๙๗ ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนได้

ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความในมาตรา ๙๗ อาจไม่ใช่แต่เฉพาะเรื่องพยานหลักฐานใหม่ แต่อาจเป็นพยานหลักฐานในมุมอื่น

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวินิจฉัยว่า คดีมีมูลหรือไม่มีมูล เป็นอำนาจเด็ดขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรจะต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบกรณีคดีไม่มีมูล อีกทั้งแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เคยต้องส่งเรื่องให้ใครตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่คดีมีมูลจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วม อาจมีข้อเสนอให้คณะกรรมการตั้งร่วมชี้มูลความผิดบุคคลอื่นเพิ่มเติม ก็เป็นอำนาจเด็ดขาดในการวินิจฉัย สำหรับกรณีคดีไม่มีมูลย่อมไม่ตัดสิทธิผู้กล่าวหาไปฟ้องคดีต่อศาลทุจริตได้อีก ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการถูกแทรกแซงการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน
ป.ป.ช. ได้แสดงความเห็นว่า ประเด็นตามมาตรา ๕๔ เป็นประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้

กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดง
ความคิดเห็นว่า ตามกฎหมายเดิมไม่ว่าจะขอเสนอหลักฐานเก่าหรือใหม่ ไม่สามารถดำเนินการได้
ทั้งนี้ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. มีข้อเสนอให้มีการถ่วงดุลกันระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอัยการสูงสุด
ในการชี้มูลความผิด ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ฟ้องเอง เรื่องจะไม่มาถึง
อัยการสูงสุดเลย จึงควรปรับให้มีการแจ้งให้อัยการสูงสุดเพื่อทราบ ซึ่งอัยการสูงสุดอาจมีความเห็น
เสนอให้เพิ่มข้อกล่าวหาบางส่วนได้

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะ
ดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็น
กรณีควรตั้งเนินการตามมาตร ๒

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี หรือเป็นการ
ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๓) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษา
หรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทั้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาล
ยังมิได้วินิจฉัย ในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหาขึ้นพิจารณาก็ได้

(๔) ผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ”

มาตรา ๕๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะ
ดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่
เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหา
ตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้น
ไม่เที่ยงธรรม

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้วก็ให้อำนาจดำเนินการต่อไปได้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไตสวนพิจารณาหรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏเหตุดังกล่าว เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวน หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนในข้อกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติดังต่อไปนี้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๘

รอกการพิจารณา

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงานแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๗

ข้อสังเกตของคณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นไม่ชี้มูล ทำให้คำกล่าวหาตกไป (มาตรา ๕๘) ควรมีมาตรการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้อัยการสูงสุดสามารถตรวจสอบอีกครั้ง

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการสิทธิวิสามัญได้อภิปรายว่า สำหรับการกำหนดระยะเวลา ๗ วัน เป็นเพียงการแจ้งผล และต้องระบุนายละเอียดตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ ซึ่งกำหนดไว้ ๑๕ วัน

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาโดยอาจตั้งข้อสังเกตการรายงานต่ออัยการสูงสุดเพื่อช่วยถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในเบื้องต้นเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงานแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๗”

มาตรา ๕๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐบรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการยกคำกล่าวหาขึ้นพิจารณาหรือกรณีที่ยกเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการกับเจ้าพนักงานของรัฐอื่นในฐานะที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนต่อไปได้ โดยไม่นำระยะเวลาตามวรรคสองมาใช้บังคับ

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติเพิ่มเติมความเป็นวรรคสามของมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“ในกรณีที่มีการยกคำกล่าวหาขึ้นพิจารณาหรือกรณีที่ยกเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการกับเจ้าพนักงานของรัฐอื่นในฐานะที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนต่อไปได้ โดยไม่นำระยะเวลาตามวรรคสองมาใช้บังคับ”

มาตรา ๖๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๐ คำกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้กล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่จะทำให้คำกล่าวหานั้นถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหา

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรา นี้ ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแห่งคดี และให้ส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจ แต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน โดยจะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือแจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงานสอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะจับโดยไม่มีหมายจับได้ ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่มีจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๘๙/๑ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาล เนื่องจากมีการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๙ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวน พร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณา หรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ด้วย

มาตรา ๘๘/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณีหรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการการวิสามัญได้อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ความในมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง เรื่องการจับ สอดคล้องกับมาตรา ๖๑ วรรคห้า เรื่องการควบคุมตัว และเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ระยะเวลาควบคุมตัวไม่ควรจะเป็นระยะเวลา ๒ เท่า โดยปกติการนับระยะเวลาควบคุมตัวผู้ต้องหาจะเริ่มนับตั้งแต่เวลาผู้ต้องหามาถึงที่ทำการ และระยะเวลา ๔๘ ชั่วโมงดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยเร็ว

ระยะเวลา ๔๘ ชั่วโมงดังกล่าวเปรียบเสมือนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นศาลที่พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาลก่อน ๔๘ ชั่วโมง การเอาตัวไว้ก็ต้องมีการฝากขังหรือการปล่อยชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ควรบัญญัติกฎหมายไปเป็นข้อยกเว้นของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. การใช้อำนาจควบคุมตัว กรณีของต่างจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดอาจไม่มีสถานที่สำหรับควบคุมตัวผู้ต้องหา ดังนั้น การใช้กระบวนการควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเกิดประโยชน์มากกว่า

๔. การส่งตัวผู้ต้องหาภายใน ๔๘ ชั่วโมง การนับระยะเวลาภายใน ๔๘ ชั่วโมงจะเริ่มนับเมื่อผู้ต้องหามาถึงโรงพัก พนักงานสอบสวนจะต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ณ ที่ทำการสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด ซึ่งถือเสมือนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นศาล ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาด้วย อนึ่ง หากคณะกรรมการการวิสามัญจะแก้ไขในประเด็นดังกล่าวควรพิจารณากรอบตามกฎหมายเดิมเป็นหลัก

ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า จากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๘/๒ มีประเด็นปัญหาระยะเวลาการฝากขัง ทั้งนี้ กรณีประธาน ป.ป.ช. ยังไม่ได้ไต่สวนจะขอให้ศาลออกหมายจับตามความในมาตรา ๖๑ วรรคสี่ จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ และระยะเวลา ๓๐ วัน พนักงานสอบสวนสามารถออกหมายจับคดีที่เป็นความผิดซึ่งหน้าได้หรือไม่

ในการนี้ สถานะของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดยโสธรเป็นที่ทำการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่แล้ว

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เปลี่ยนหลักการของอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๙/๑ ประเด็นการฝากขัง ซึ่งแต่เดิมจะดำเนินการแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเท่านั้น แต่ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องส่งทุกเรื่องมาตามมาตรา ๖๑ แต่ประเด็นการแจ้งแต่ละขั้นตอนให้กับผู้ถูกกล่าวหาทราบมิได้บัญญัติไว้

นายนิติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายจับหากเป็นความผิดซึ่งหน้า และเมื่อดำเนินการจับได้แล้ว อำนาจควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการได้ ๔๘ ชั่วโมง ก่อนส่งต่อมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาได้เลย และไม่มีอำนาจในการฝากขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแห่งคดี และให้ส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ”

มาตรา ๖๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงนามมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการส่งเรื่องที่ได้รับไว้ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการต่อไปภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับเรื่อง

การเทียบตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวางหลักเกณฑ์การดำเนินการได้ส่วนและการชี้มูลของ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้

ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมามีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการส่งเรื่องที่ได้รับไว้ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อดำเนินการต่อไปภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับเรื่อง”

มาตรา ๖๒/๑

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๖๒/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ (๒) และ (๔) ที่มีใช่ความผิดร้ายแรง ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาด้วย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องตามวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหาด้วย แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

ประเด็นอภิปราย

นายนิวัติไชย เกษมมงคล กรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๒/๑ นี้ เป็นหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเดิม

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติเพิ่มความเป็นมาตรา ๖๒/๑ โดยที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาความเห็นของกรรมการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“มาตรา ๖๒/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ (๒) และ (๔) ที่มีใช้ความผิดร้ายแรง ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้”

เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาทันทีด้วย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องตามวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหาทันที แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ”

มาตรา ๖๓

รอการพิจารณา

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นว่าเรื่องที่มีการกล่าวหาเรื่องใดมิใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือกล่าวหาในเรื่องที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยไปตามหน้าที่และอำนาจก็ได้

ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใดว่ากระทำความผิดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทยและ
เป็นความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง รับไปดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้น ทั้งนี้ ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อสังเกตคณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นการส่งเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัย (มาตรา ๖๓) เกี่ยวกับกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย โดยเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรชี้มูลความผิดเฉพาะการทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ควรรวมถึงความผิดทางวินัยเพื่อให้การทำงานในเรื่องสำคัญเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการการวิสามัญได้อภิปรายว่า ตามมาตรา ๒๘ (๔) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติไว้ก่อน แล้วจึงค่อยมีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๑๓๔ ในหมวด ๘ ความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะต้องบัญญัติให้สอดคล้องกัน

สำหรับกรณีที่สำนวนการสอบสวนที่ไม่ใช่เรื่องทุจริต แต่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดให้เป็นการผูกมัดผู้บังคับบัญชาว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่า มีการกระทำความผิดทางวินัย โดยแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น ยังมีความเห็นต่างว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรดำเนินการได้แต่เฉพาะสำนวนคดีทุจริต

กรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ตามที่สำนักงาน ก.พ. และศาลปกครอง เสนอว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจชี้มูลความผิดได้แต่เฉพาะคดีทุจริต ซึ่งตามกฎหมายเดิมคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งทุกเรื่องที่ตรวจสอบพบไปยังต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ปรากฏว่าผู้บังคับบัญชากลับไม่ลงโทษ จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายให้ต้นสังกัดถือสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าพนักงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาทบทวนได้

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติเพิ่มความเป็นวรรคสอง โดยที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาความเห็นของกรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมต้องพิจารณาบัญญัติให้สอดคล้องกันในมาตรา ๑๓๔ ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจเดิม ดังนี้

“ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใดว่ากระทำความผิดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทยและเป็นการผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง รับไปดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้น ทั้งนี้ ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๖๔

รอกการพิจารณา

มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐตาม มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๒/๑ และมาตรา ๖๓ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไป ตามหน้าที่และอำนาจของตนและรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ โดยรอกการพิจารณา ความสอดคล้องกับการเพิ่มความเป็นมาตรา ๖๒/๑ และรอกการพิจารณาความเห็นของกรรมาธิการ วิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐตาม มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๒/๑ และมาตรา ๖๓ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไป ตามหน้าที่และอำนาจของตนและรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๖๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับผลการดำเนินการ ตามรายงานตามมาตรา ๖๔ หรือมีกรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือ การดำเนินการนั้นจะไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ อาจเรียกสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวน มาเพื่อดำเนินการได้ โดยจะดำเนินการไต่สวนใหม่ทั้งหมด หรือนำผลการไต่สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนมาถือเป็นการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๖

รอกการพิจารณา

มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นจะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องไม่ทำหรือจัดทำกรใด ๆ ซึ่งเป็นการ ให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำในเรื่องที่ไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น

ในการสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกลงใน วัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบ

ถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศอื่นได้มาอย่างถูกต้องตามกฎหมายคดีใดคดีหนึ่งมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติเพิ่มความเป็นวรรคสาม โดยรอการพิจารณาความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศอื่นได้มาอย่างถูกต้องตามกฎหมายคดีใดคดีหนึ่งมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้”

มาตรา ๖๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๕๑ หรือมอบหมายให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้นดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นเรื่องใดแล้ว ให้คณะกรรมการไต่สวนและผู้ไต่สวนเบื้องต้นมีหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหา ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ความผิดนั้นมีโทษทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

(๒) ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึด หรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีนั้น แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง พิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งถอนการยึดหรืออายัดโดยพลัน รวมทั้งไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผัน เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์ เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย ในกรณีเช่นนั้นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิ พิสูจน์ว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ

ข้อสังเกตคณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นการติดตามทรัพย์สินคืน (มาตรา ๑๑๔ วรรคสี่ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔) เกี่ยวกับการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริตกลับคืนสู่รัฐ โดยเห็นว่า ควรเน้นกลไกที่มี ประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริตกลับคืนสู่รัฐเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามทรัพย์สินที่มีการยกย้ายถ่ายเทไปต่างประเทศ ซึ่งในการติดตาม ดังกล่าวนี้อาจอาศัยเทคนิค วิธีการ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของมาตรา ๖๘ เป็นดังนี้

“(๒) ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึด หรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีนั้น แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง พิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งถอนการยึดหรืออายัดโดยพลัน รวมทั้งไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผัน เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์ เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย ในกรณีเช่นนั้นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิ พิสูจน์ว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ”

มาตรา ๖๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๖๙ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๔๙ วรรคเจ็ด เห็นว่ามี พยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวน

แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา และแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี และในกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าร้ายยืมผิดปกติให้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ร้ายยืมผิดปกติ สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินในขณะที่แจ้งข้อกล่าวหาทั้งนี้เท่าที่ทำได้ด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิการคัดค้านตามมาตรา ๕๖

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นดังนี้

“มาตรา ๖๙ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๔๙ วรรคเจ็ด เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา และแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี และในกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าร้ายยืมผิดปกติให้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ร้ายยืมผิดปกติ สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินในขณะที่แจ้งข้อกล่าวหาทั้งนี้เท่าที่ทำได้ด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิการคัดค้านตามมาตรา ๕๖”

มาตรา ๗๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๐ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีหลักฐานแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อการไต่สวนที่ได้กระทำไปก่อนแล้ว

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗๑

รอกการพิจารณา

มาตรา ๗๑ ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๖๙ ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งพร้อมทั้งมอบบันทึกสรุปสาระสำคัญข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาสรุปสาระสำคัญต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ และต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๗๒ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้ด้วย

สรุปสาระสำคัญตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นการเปิดเผยชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ของผู้กล่าวหาหรือพยาน หรือข้อมูลอื่นใดอันเป็นเหตุให้ทราบถึงตัวผู้กล่าวหาหรือพยาน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการการวิสามัญได้อภิปรายว่า ข้อพิจารณามาตรา ๗๑ คือ ข้อมูลที่เป็นความลับ โดยต้องมีการปกปิดอยู่แล้ว

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง โดยรอกการพิจารณาความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นการแจ้งต่อผู้ถูกกล่าวหาว่า ต้องระมัดระวัง เนื่องจากหากทราบว่าผู้กล่าวหาเป็นใครอาจมีกรณีที่เป็นอันตราย จึงต้องพิจารณาโดยละเอียด และหลักการสอบสวนต้องพิจารณาด้วยว่า ใครคือผู้เสียหายโดยแก้ไขเป็นดังนี้

“สรุปสาระสำคัญตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นการเปิดเผยชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ของผู้กล่าวหาหรือพยาน หรือข้อมูลอื่นใดอันเป็นเหตุให้ทราบถึงตัวผู้กล่าวหาหรือพยาน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี”

มาตรา ๗๒

รอกการพิจารณา

มาตรา ๗๒ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจไม่เกินสามคนเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

ข้อสังเกตคณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา (มาตรา ๗๒) เกี่ยวกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหาให้มีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังการชี้แจงและให้ปากคำได้ โดยเห็นว่า การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในสำนวนการไต่สวนคดีทุจริต กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิที่จะหาทนายความเข้ามาร่วมฟังได้ต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดว่ากรณีที่มีโทษจำคุกสูงหรือโทษประหารชีวิต ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดหาทนายความให้ ซึ่งจะเป็นประเด็นว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นการดำเนินการทางอาญาจะถือว่ากระบวนการไม่ถูกต้องและอาจนำไปสู่การยกฟ้องของศาลได้ ดังนั้น คดีทุจริตและคดีอาญาควรดำเนินการด้วยมาตรฐานเดียวกัน

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการการวิสามัญได้ตั้งประเด็นพิจารณาว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำหรับคดีที่มีโทษจำคุกหรือผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชนเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดหาทนายความให้ หลักการดังกล่าวควรบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติรอกการพิจารณาความเห็นของกรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นการจัดหาทนายความให้กับผู้ถูกกล่าวหาอันเนื่องจากเป็นคดีอาญา และเป็นสิทธิเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๓ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าพยานหลักฐานใดในสำนวนการไต่สวนซึ่งต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๗๔ เมื่อดำเนินการไต่สวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการไต่สวน

(๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวนเพื่อมีมติโดยเร็ว ซึ่งต้องนำเสนอต่อที่ประชุมไม่ช้ากว่าสี่สามสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับสำนวนการไต่สวน เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้มีการประชุมทุกวันอยู่แล้วและมีเรื่องอื่นค้างพิจารณาอยู่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนตามลำดับที่ได้รับสำนวนนั้น แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องใดกระทบถึงประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนอย่างร้ายแรง จะหยิบยกขึ้นพิจารณาก่อนก็ได้

ประเด็นอภิปราย

- ไม่มี -

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นดังนี้

“มาตรา ๗๔ เมื่อดำเนินการไต่สวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการไต่สวน

(๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวนเพื่อมีมติโดยเร็ว ซึ่งต้องนำเสนอต่อที่ประชุมไม่ช้ากว่าสี่สามสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับ

สำนวนการไต่สวน เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้มีการประชุมทุกวันอยู่แล้วและมีเรื่องอื่นค้างพิจารณาอยู่”

มาตรา ๗๕

รอกการพิจารณา

มาตรา ๗๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๗๔ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งพิจารณารายงานสำนวนการไต่สวนหรือการไต่สวนเบื้องต้นว่าเป็นกรณีที่มีมูลความผิดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้กรรมการผู้นั้นเสนอความเห็นภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ข้อสังเกตของคณะกรรมการศึกษาล่วงหน้า

ประเด็นการฟ้องคดี การแยกฟ้อง หรือกลไกตรวจสอบถ่วงดุลความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตกไปหรือไม่ดำเนินคดี ยังไม่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเห็นว่า

๑. กรณีที่อัยการสูงสุดได้รับสำนวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการกล่าวโทษหลายข้อหา และอัยการสูงสุดเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาบางคนไม่ผิด แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าผิดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่ได้ระบุว่า อัยการสูงสุดจะแยกฟ้องได้หรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมามีความเห็นไม่ตรงกันอัยการสูงสุดจะคืนสำนวนทั้งหมดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปดำเนินการฟ้องคดี

๒. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นให้ข้อกล่าวหาตกไปหรือไม่ดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาบางรายควรมีกลไกตรวจสอบถ่วงดุลความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความรอบคอบ โดยอาจพิจารณาเป็น ๒ แนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นให้ข้อกล่าวหาตกไปทั้งหมด ควรให้อัยการสูงสุดถ่วงดุลอย่างไร

แนวทางที่สอง กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นให้ข้อกล่าวหาตกไปบางส่วน ควรให้อัยการสูงสุดถ่วงดุลอย่างไร

ประเด็นอภิปราย

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสดงความคิดเห็นว่า การมอบหมายกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานก่อน จะเป็นการเพิ่มระยะเวลาการทำงานออกไปอีก ๓๐ วันไป จึงไม่ควรมีกระบวนการมอบหมายกรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งคนใดอีก

ผลการพิจารณา : ที่ประชุมมีมติให้รอกการพิจารณาความเห็นของกรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นการมอบอำนาจ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

มติที่ประชุม : ที่ประชุมมีมตินัดประชุมครั้งต่อไป จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

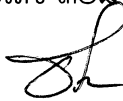
๔.๑ ครั้งที่ ๑๖ วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ
หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

๔.๒ ครั้งที่ ๑๗ วันศุกร์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ
หมายเลข ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป

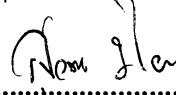
เมื่อจบระเบียบวาระการประชุมแล้ว พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ ประธาน
คณะกรรมการวิสามัญ กล่าวขอบคุณกรรมการวิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและ
กล่าวปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๐ นาฬิกา

ขอรับรองว่าได้มีการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ครั้งที่ ๑๕ ในวันพุธที่ ๖
ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ จริง

..... ผู้จัดบันทึกการประชุม
(นางธัญญา ศรีสุพรรณ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

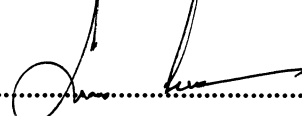

..... ทาน
(นางสาวสุพร นิลทัพ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๓

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

..... ทราบ
(นายดิเรก จันทรอินทร์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

..... ทราบ
(นายสุรัตน์ หวังต่อลาภ)

รองเลขาธิการวุฒิสภา